

Actes de graduació

Cursos 2019-2020 i 2020-2021

Bon dia i bona hora a totes i a tots.

Deixeu-me començar dient que avui és un dia de celebració i de reconeixement. La celebració és el títol, la graduació, però el reconeixement és l'èxit i l'assoliment de mesos i anys de feina. Això ho ha fet palès ben clarament la Montserrat quan ens ha adreçat unes paraules: aquesta satisfacció per haver assolit aquest punt.

Deixeu-me dir-vos sincerament que per a mi aquest acte de graduació, des que soc rector de la UOC, és l'esdeveniment més emocionant de tot el curs acadèmic. És el més emocionant perquè hi sou vosaltres —precisament per aquest reconeixement, per aquest assoliment—, però també perquè hi és el vostre entorn: les vostres famílies, els vostres éssers estimats, els vostres amics, companys, etc.

A més, aquest any és un any especial perquè l'any passat no va haver-hi acte de graduació, i aquest any tornem amb un format que no és el que teníem habitualment, que era un acte totalment presencial. Enguany una bona part dels graduats hi heu assistit des de la pantalla, per Zoom, i no us he pogut donar la mà. En condicions normals, hauríeu pujat a l'escenari i hauríem encaixat les mans com a mostra de felicitació per part de la Universitat.

Però és un acte semipresencial. No és exactament el que volíem, però jo felicito de veritat els que l'han organitzat perquè ha anat prou bé i no ha perdut l'emoció que ha de tenir.

«El títol, el diploma, serà la prova física que heu aconseguit el que buscàveu, però entenc que per a vosaltres i per a nosaltres el més important, a banda del títol, que és fonamental, és el recorregut que heu fet. És el guany, el creixement com a persones, i molts ho heu manifestat: molts heu parlat d'aquest creixement personal que heu fet durant aquest procés.»

El reconeixement ha de venir també de quelcom que molts heu expressat, que és aquesta voluntat de canvi, de fer una cosa nova, de fer una cosa diferent, del repte que us heu plantejat, que heu assumit i que heu portat a terme.

De fet, el que demostreu és que sou capitans, timoners, de la vostra pròpia vida. El Jesús quan parlava ho deia: en un moment donat, ell pren les regnes, el timó de la seva vida, i canvia. Sanjay Sarma, vicepresident d'Open Learning del Massachusetts Institute of Technology (MIT), expressa aquesta idea dient que l'objectiu és que una persona acabi essent el CEO de la seva pròpia vida, que governi la seva pròpia vida. I com? A través del coneixement, que és exactament el que heu fet.

I, per altra banda, hem parlat de reconeixement. Penso que no podem oblidar el reconeixement cap a vosaltres, però també el reconeixement que hem de fer cap als vostres entorns i el reconeixement que els entorns us fan a vosaltres. L'entorn és fonamental. Segurament en parlarem una mica més endavant, però l'esforç que ha fet l'entorn per al vostre assoliment també és rellevant i també l'hem de reivindicar.

Ara s'obre un futur. I la pregunta és "I ara què?". Alguns l'han respost. Ens ha parlat una persona que es va graduar —perdona, ara no recordo el teu nom exactament, però és igual—: et vas graduar i ja treballes, és a dir, has fet aquest salt. A mi no m'agrada gaire el concepte de reinvenió, perquè és un concepte una mica gastat —tothom diu que es reinventa—, però sí que alguns recomenceu, altres progresseu i altres completeu. És a dir, exerciu aquesta funció de capitans de les vostres vides.

Deixeu-me que faci una reflexió des del punt de vista personal. El meu pare sempre deia això: al llarg de la vida se't presenten oportunitats i cal que estiguis preparat. Això era el que el meu pare em deia quan era petit: cal que et preparis perquè tindràs oportunitats i les has de poder aprofitar. I estar preparats per aprofitar les oportunitats, o per assumir reptes, és precisament el que heu fet aquests anys. És a dir, us heu dotat d'un bagatge necessari de competències i de coneixement, i al final heu obtingut una titulació, que no és més que una caixa d'eines que us permetrà adaptar-vos a entorns, circumstàncies o oportunitats. Per tant, el fet de disposar d'aquesta caixa d'eines és tot un èxit.

En qualsevol cas, deixeu-me tornar a la idea de portar el timó, de ser capitans, de decidir què voleu fer. Això implica determinació: el capità del vaixell sap quin rumb vol seguir perquè sap on vol anar, té una estratègia i sap com ho ha de fer. I això és el que vau fer quan vau decidir matricular-vos. Vau demostrar una determinació perquè sabíeu on volíeu anar i què volíeu fer. Però aquesta determinació inicial ha necessitat una determinació al llarg de tot el procés, que per a alguns ha durat mesos i per a uns altres ha durat anys. I hem de reconèixer que això és molt dur i molt difícil.

«Per tant, l'èxit també depèn d'això: aquesta determinació, aquesta resiliència, com es diu ara, tot i que també en podem dir tenacitat per tirar endavant. Repeteixo: ara teniu aquesta capacitat d'afrontar nous objectius amb aquesta caixa d'eines, i això implica reptes, oportunitats, decisions i al final, si voleu, vertigen. Un vertigen que tots tenim davant una decisió. I tots hem viscut en algun moment una situació en què ens hem preguntat: "Seré capaç de fer-ho? Cal que ho faci? He d'anar cap aquí? He de deixar el que feia i canviar?". »

Deixeu-me fer una altra —l'última— referència a una experiència personal. El 2013, jo mateix era director d'un institut de recerca. Era director de l'Institut de Bioenginyeria de Catalunya (IBEC) i era feliç: m'anaven bé les coses i l'institut anava bé. I em va sorgir l'oportunitat, la demanda, de ser rector de la UOC. Això, que era una oportunitat i un repte —i, sens dubte, un honor i un privilegi—, significava canviar radicalment i comportava un grau de vertigen elevat. La decisió va ser fer-ho, i això m'ha permès una cosa que per a mi és fonamental: tornar a aprendre.

Exercint aquesta funció he tornat a aprendre moltes coses i he tingut l'ocasió impagable de ser avui amb vosaltres aquí i de viure els actes de graduació, que, com he dit, són els més estimulants de tot el curs acadèmic. Però aprendre no deixa de ser l'activitat més estimulante de la vida. Per a mi, val la pena estar viu perquè pots aprendre.

Aniré una mica més de pressa perquè m'allargo molt i la meua gent sempre em diu que quan agafo la paraula no la deixo i em critiquen molt. Però hi ha un parell de coses que vull dir. També us vull felicitar per això: perquè sou una promoció especial. Cada any, cada promoció renova, revitalitza i dona sentit a la UOC. Això és així des de sempre i dona sentit al que fem, diu per què estem fent la feina que fem.

Però l'actual promoció, la vostra, és una de les més especials, de les més combatives i de les més perseverants. Perquè vosaltres heu viscut l'inici i el clímax de la pandèmia. La pandèmia va comportar que el món s'aturés. Sanjay Sarma, a qui ja m'he referit abans, diu que el segle XXI comença el 2021. Ho hem vist tots. La digitalització i les eines informàtiques han estat imprescindibles per sobreviure a aquesta aturada del món. Però aquesta aturada del món que tots heu viscut en pròpia carn no ha impedit que les aules de la UOC continuessin funcionant, que els tutors i els professors continuessin acompanyant, i que vosaltres continuéssiu fent les PAC. No se us en va perdonar ni una. Per tant, hem continuat endavant. Però en quines condicions?

Cadascú de vosaltres coneix la pròpia situació. Hem perdut familiars, hem tingut éssers estimats malalts, etc. I aquí arribo a un concepte que per a mi també és fonamental —perquè és el valor més preuat per estudiar, per aprendre, per crear i per pensar—, que és el temps. El temps és una riquesa molt cara de tenir. El temps és imprescindible quan un vol crear, vol pensar, vol reinventar-se, recomençar, etc. I a vosaltres no us en sobra, perquè sou gent que teniu feina, obligacions familiars, etc. El més espectacular de tot és que sembla que sou capaços de generar aquest temps. No us en sobra, però el sabeu trobar. El sabeu trobar i el sabeu aprofitar. L'Òscar també ens ho ha fet palès: en el moment en què ell començava a estudiar, va tenir la segona criatura.

«Per tant, moltes felicitats, l'enhorabona a totes i a tots i gràcies per formar l'esperit de la UOC. Per ser inquiets, per ser exigents amb nosaltres i amb vosaltres. Pel vostre esperit crític i els vostres valors ètics. Per prendre un paper actiu a l'hora de formar-vos i per la vostra voluntat d'aprendre per sobre de les dificultats. Per tenir la ment oberta. I, en general, per formar el que és aquesta universitat, la Universitat Oberta de Catalunya. »

Acaben de dir que avui estrenarem en primícia —i aquesta sessió és la primícia de totes les primícies— el nou Gaudeamus. Em fa molt feliç perquè fa molts anys que planegem aquest Gaudeamus, que volíem estrenar pels 25 anys i per a aquesta promoció. Per tant, ara viureu l'estrena del Gaudeamus, que és un treball transversal entre col·lectius de la UOC: professors, personal de gestió, estudiants, alumnis... I, per tant, fem allò que pensem que hem de fer com a universitat: ens hem de repensar, amb nous formats i nous llenguatges. Per tant, espero que quan toqui el gaudiu.

Bon dia, bona sort i l'enhorabona.

Josep A. Planell